

Kommunstyrelsen

Revidering kommunstyrelsens och utbildningsnämndens reglementen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige reviderar kommunstyrelsens och utbildningsnämndens reglementen i enlighet med bilaga 1 och 3 till tjänsteskrivelsen daterad den 6 november 2020.

Sammanfattning

I skollagen används begreppet ”huvudmän inom skolväsendet”: Begreppet innebär att kommunen är huvudman för kommunalt drivna skolor och att fristående skolor är sina egna huvudmän. En uppdelning i ansvaret som huvudman enligt skollagen görs i Nacka kommun mellan utbildningsnämnden som finansieringsansvarig nämnd och kommunstyrelsen som ansvarig för de kommunala förskolorna/skolorna. I syfte att förtydliga uppdelningen av ovan ansvar förslås revideringar av reglementena.

Utgångspunkten för revideringarna är att tydliggöra kommunstyrelsens ansvar såsom huvudman för utbildningen i det kommunala förskolorna och skolorna inom vissa skolformer, liksom de fristående aktörerna, och utbildningsnämndens ansvar såsom hemkommun. Skrivningarna syftar inte till att förändra nuvarande uppdrag utan istället förtydliga uppdelningen av ansvar som åligger respektive nämnd.

Förslag om revidering av utbildningsnämndens reglemente har beretts i den nämnden och föreslagna ändringar för kommunstyrelsen har beretts av kommunstyrelsens verksamhetsutskott för att gå i ett gemensamt ärende via kommunstyrelsens arbetsutskott. Ärendet kommer därefter beredas av kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige.



Ärendet

I skollagen används begreppet ”huvudmän inom skolväsendet”: Begreppet innebär att kommunen är huvudman för kommunalt drivna skolor och att fristående skolor är sina egna huvudmän. En uppdelning i ansvaret som huvudman enligt skollagen görs i Nacka kommun, i reglementena, mellan utbildningsnämnden som finansieringsansvarig nämnd och kommunstyrelsen som ansvarig verksamhetsutövare för de kommunala förskolorna/skolorna inom vissa skolformer. I syfte att förtydliga uppdelningen av ovan ansvar förslås revideringar av reglementena.

Förslag om revidering av utbildningsnämndens reglemente har beretts där och föreslagna ändringar för kommunstyrelsen har beretts av kommunstyrelsens verksamhetsutskott för att gå i ett gemensamt ärende via kommunstyrelsens arbetsutskott. Ärendet kommer därefter beredas av kommunstyrelsen för beslut i kommunfullmäktige.

Ansvar inom skolan

I skollagen använder lagstiftaren begreppet ”huvudmän inom skolväsendet”. I 2 kap 2 § skollagen anges att kommuner är huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och fritidshem. Av 5 § samma kapitel följer att de som kallas enskilda efter ansökan får godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Detta innebär att fristående skolor är sina egna huvudmän, det vill säga kommunens huvudmannaskap omfattar bara de kommunala skolorna. Kommunerna ska dock finansiera den utbildning som de enskilda anordnar.

Definitionen av det kommunala huvudmannaskapet i skollagen skiljer sig från den definition av huvudmannaskap som används i Nacka kommun generellt. Skollagens huvudmannaskap omfattar även att bedriva utbildningen. Det här medför behov av att tydligt ange vilken nämnd inom Nacka kommun som ansvarar för vad.

Förtydligad uppdelningen av ansvar i reglementen

Utgångspunkten för revideringarna är att tydliggöra kommunstyrelsens ansvar såsom huvudman för utbildningen i det kommunala förskolorna och skolorna, liksom de fristående aktörerna, och utbildningsnämndens ansvar såsom hemkommun. Skrivningarna syftar inte till att förändra nuvarande uppdrag utan istället förtydliga uppdelningen av ansvar som åligger respektive nämnd. Detta leder till tydlighet i vardagen och är mer i överensstämmelse med ansvarsuppdelningen i vardera nämnds delegationsordning.

Skrivningarna i utbildningsnämndens reglemente kring nämndens ansvar har justerats något för att mer harmonisera med de uppdrag som utbildningsnämnden har givits av Kommunfullmäktige i mål- och budget 2020 och som tydligare preciserar nämndens uppgifter. Syftet med att ange ansvar även för myndighetsuppgifter är att fånga in samtliga

delar av ansvaret och inte endast begränsa till strikt myndighetsutövning, vilket mer riktas mot en enskild. Detta för att återspegla samtliga de uppgifter som redan idag åligger respektive verksamhet. Utbildningsnämndens ansvar som hemkommun förtydligas för att på så vis ytterligare ange skillnaden i förhållande till kommunstyrelsens ansvar, likt de fristående aktörerna. Även vissa andra ändringar föreslås för att mer korrekt ange skillnaden i nämndens ansvar i förhållande till andra aktörer, exempelvis statens ansvar för särskola.

Utifrån Nacka styrmodell har det politiska ansvaret för den del av skollagens huvudmannansvar som innebär att tillhandahålla skolverksamhet lagts på kommunstyrelsen. Enligt kommunstyrelsens reglemente inbegriper detta ansvar för tjänster inom ramen för skollagen och andra författningar på utbildningsområdet. Utifrån konkurrensneutraliteten som styrmodellen anger ansvarar kommunstyrelsen för sin verksamhet i likhet med de fristående förskolorna och skolorna. Det innefattar att kommunstyrelsen ansvarar för frågor rörande barns och elevers vardag i utbildningen, inkluderande arbetsmiljö, arbete mot kränkande behandling och för likabehandling, elevhälsa, barns och elevers utveckling mot målen och studieförutsättningar. Tidigare angivna begränsningar i ansvaret kring myndighetsutövning och frågor om rätt och tillgång till verksamhet föreslås tas bort för att istället regleras genom förtydligande av ansvaret såsom huvudman för utbildningen inom vissa skolformer för kommunstyrelsen och såsom hemkommun för utbildningsnämnden. Ansvaret som huvudman för själva utbildningen innefattar vissa frågor som utgöra myndighetsutövning/myndighetsuppgifter och inverkar på barns och elevers tillgång till verksamhet, likt fristående förskolor och skolans ansvar inbegriper. Likt förslaget gällande utbildningsnämnden begränsas inte ansvaret till strikt myndighetsutövning utan även andra myndighetsuppgifter. Ytterligare förslag på tillägg görs för att förtydliga ansvaret exempelvis genom angivande av de skolformer som kommunstyrelsen bedriver verksamhet inom.

Det ska noteras att arbets- och företagsnämnden ansvarar enligt sitt reglemente för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Därtill ansvarar nämnden för kommunens aktivitetsansvar enligt 29 kap. 9 § skollagen avseende ungdomar under 20 år.

Ekonomiska konsekvenser

Förtydligande i uppdelningen av ansvar mellan utbildningsnämnden och kommunstyrelsen ökar konkurrensneutralitet i förhållande till fristående aktörer. Förslag på revidering syftar inte till att förändra nuvarande uppdrag och medför i sig inte några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Uppdatering av ansvaret som huvudman i skollagen avser att bidra till att det ska bli tydligare vilken nämnd inom kommunen som ansvarar för vad när det gäller utbildning. För barn och elever är tydlighet i ansvarsuppdelningen för skolverksamheten positiv genom risken för otydliga beslutsvägar och mandat minskar.



Bilagor

1. Förslag på reviderat reglemente för kommunstyrelsen
2. Kommunstyrelsens reglemente i nuvarande lydelse
3. Förslag på reviderat reglemente för utbildningsnämnden
4. Utbildningsnämndens reglemente i nuvarande lydelse
5. Protokollsutdrag kommunstyrelsens verksamhetsutskott (planeras att fattas, med omedelbar justering, vid sammanträde den 24 november 2020)
6. Protokollsutdrag utbildningsnämnden den 5 november 2020 § 77 UBN 2020/132

Sidrah Schaider
Stadsjurist
Stadsledningskontoret

Louise Hult
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten